

egy fajhoz tartoznak és hogy valóban a házak közelében élő keresztes pókok az újabban keletkezett variációt képviselik, az kiviláglik abból is, hogy a félnövésű fiataljai még egészen olyanok, mint a szabadban élők. Nyáron át például ezek is még olyan halvány fahéjszínűek és csak ősz felé, amikor teljesen megérnek, akkor kezdenek elváltozni és akkor azután öltik fel a különböző színruhát is, vállasodnak stb., szóval olyan újabb sajátságok mutatkoznak rajtuk, a melyek révén épen megkülönböztethetők a szabadban élő társaiktól. Ime tehát ez a faj még fejlődésben, haladásban van és nem állapotodott meg a »genepistasis« szerint az öt régóta megillető fokozaton.

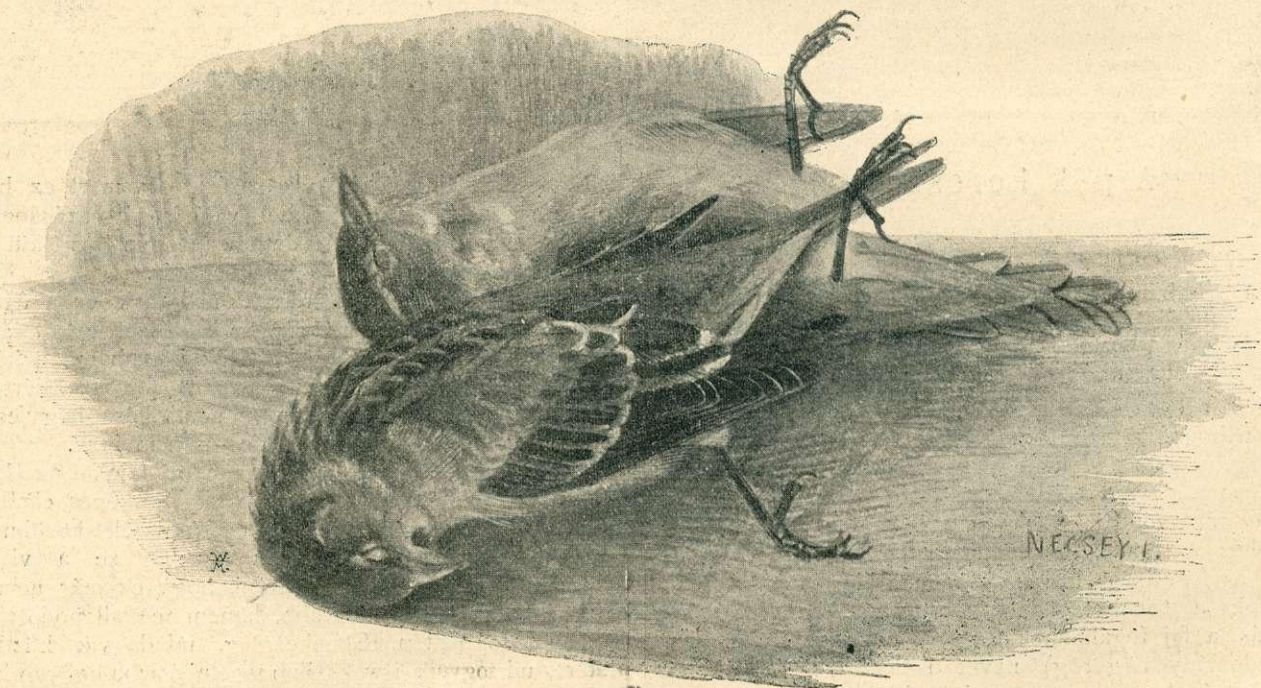
Vagy például a négyes keresztes pókról is megemlítettem már, hogy ez is kétféle, vagy többféle; sőt azt merem állítani — és nem csak én állítom ezt — hogy nincs két egyforma példánya ennek a fajnak; mindegyik variál, mindegyik törekszik ezáltal tovább fejlődni. Ez sem tekinthető tehát egy a sorozatban megállapodott fajnak.

És ha most másutt is körültekintünk, észrevehetjük, hogy nincs két egyforma állat a világon és nincs faj, a melynek variációi egyáltalában nem volnának. Eszerint valamennyi még továbbfejlődésre képes és egyik se megállapodott faj. Azért is oly nehéz feladat sok esetben a fajoknak biztos meghatározása, mert nem egyenlőek az egy fajhoz tartozó egyének. Ezek a keresztes pókok is, amiket az előzőkben leírtam, tulajdonképen csak faji típusok és bármennyit gyűjtünk belőlük, mindegyik eltér valamiképpen a másiktól. Van például olyan ékes keresz-

tes pók, amelyiknek a címere a harántávolságnak még a nyomát se mutatja, de olyan is, amelyiknek a címere harántávokra oszlott már, akár csak a közönséges keresztes pók címere; de azért ez mégis a leghatározottabban különbözik a közönséges keresztes póktól; csakis a típusnál előbbre haladott ékes keresztes póknak tekinthetjük. Hogy is mondhatnók tehát erről a fajról, hogy ez már megállapodott volna? pedig utána a fajoknak még egy egész sorozata következik, amelyek a deszczendencia elmélete értelmében tőle származtak volna. Az első fokozat sem állapotodott meg eszerint — tehát nem is igaz a genepisztazis!

Ekkor pedig csonkán marad a deszczendeczia teóriája és nem bizonyító erejű; sőt meg sem értjük kellően, mert nem világosít fel bennünket arról, hogy miért vannak a szakadások, a hézagok az egyes fajok között, ha nincsen ezeknek részben való megállapodásuk.

Még kényesebb azonban az a kérdés, a melyet az előbbieken harmadiknak vetettünk fel. Tudniillik az, hogy ha az egy rokonsági sorozatba tartozó fajok bizonyos sajátságokban (például a mustrázatban) ilyen fokozatos és fajról-fajra követhető egymásutánban mutatják az elváltozások láncolatát, vajjon egyéb (legalább lényesebb) sajátságaikban is találhatóunk-e ilyen fokozatos elváltozásokat? — Bizony nem! Épen az ellenkezőjét tapasztaljuk sokszor, mert mindegyik fajnak vannak olyan specziális és épen csak ezt a fajt jellemző sajátságaik is, amelyek az előtte való fajnak valamilyen hasonló sajátosságára egyáltalában nem vezethetők vissza. Épen ez az,

~ ~ ~ AZ UTOLSÓ DAL. ~ ~ ~

*Mint rósaillat száll magasba,
Ugy száll a tiszta ég fele,
Erdőtől, réttől elbúcsúzva,
A dalospárnak éneke:*

*»Isten veled, fonyadt virágszál,
Haló erdő isten veled!
Elindulunk, de visszatérünk,
Ha bekopog a kikelet.*

*Elindulunk, mert fáj szívünknek
E fonyadás, e bús halál.
Nem élhetünk, ha nincs körülünk
Napfény, illat, meg rósaszáll.*

*Nem élhetünk . . . « Im puska dörren
A domb lejtőjén odaát —
És két piciny szív elsokogta
Utolsó édes-bús dalát.*

*Szellő velük hiába játszik,
Hiába őszi napsugár.
Georgina, meg őszi róssa
Búcsúzó dalt hiába vár . . .*

*Pihenjetek dalos madárkák,
Pihenjetek csak csöndesen
És ne zavarja álmodástok,
Az örök álmat seaksem.*

*A fonyadó virág hullassa
Tirátok sápadt szirmait
S szelők sokogják: két dalos szív
Pihen e levél-sírban itt!*

FELEKI SÁNDOR.